

הרה"ק מסאטמאר זי"ע היה מופלג במידת אהבת ישראל, ובפרט כאשר הגיע הדבר למעשי צדקה וחסד לא ידע כל גבול, והיה מתחסד עם כל אחד מישראל בלי שום הגבלות, ואפי' עם מתנגדיו הגדולים ביותר.

פעם היה מעשה באחד מגדולי המזרחי - ממרכז 'היכל שלמה', שחלה במחלה הנוראה ר"ל והגיע לארה"ב לדרוש ברופאים. אבל בהיותו זר בארץ ניכר וכמעט ולא הכיר בה אדם, לא ידע היכן ללכת ואיך להסתדר ולא היה לו בכלל מה שנדרש להוצאות הרפואה, וכך הסתובב כמה ימים נבוך ואובד עצות. אחד כמה ימים פגש בו אדם אחד וראה בצערו, אמר לו אותו האדם כי הרה"ק מסאטמאר ודאי יוכל לעזור לו. קיבל האיש את העצה ונכנס אל הרה"ק מסאטמאר ותינה בפניו את צרתו. מיד צויה על אנשי ביתו לסדר בשבילו את כל מה שצריך, והוא כעצמו לקח על שכמו את עול הכספים, והשיג עבורו ככל הנדרש להוצאות הרפואה, וכל ההוצאות ביתו למשך תקופה ההוא. וגם סידרה לו פגישה עם רופא המומחה ביותר וכדומה. כעבור תקופה של כמה חרשים הבריא האיש ממחלתו, ופנה לחזור לביתו בארה"ק. בעודו בדרך עלה לבית הרה"ק מסאטמאר, להודות לו על כל הסיוע והעזרה שקיבל ממנו במדה גרושה. בהיותו בבית הרה"ק מסאטמאר הרגיש האיש צורך לגלות להרה"ק מי הוא שלא להיות גונב דעתו, והבהיר לו כי אולי אין הרבי יודע אבל הוא מאנשי 'היכל שלמה', וכאומר כי שמא לא היה רוצה לעזור לו כל כך אם היה יודע מזה. וכשמוע הרה"ק את דבריו, נסער עד מאד וקם כהתלהבות ממקומו, והתחיל ללכת הלך ושוב על פני החדר כורכו בקודש בשעה שהיה אצלו דבר מסעיר. ואמר: 'ביי דעם האלט מען, ביי דעם האלט מען? מיר זאל מען חושד זיין, אז ס'קומט צו טון א חסד מיט א איד, זאל מיר זיין א נפקא מינה...' (עד כדי כך הגענו? שיחשרו בי כאשר הדבר נוגע לעשיית חסד עם יהודי, שיהיה אצלי נפקא מינה...).

הרבנית מסאטמאר ע"ה היתה עוסקת הרבה במצות ביקור חולים, והיתה שולחת חבילות עזרה וסיוע לחולים השוהים בבתי הרפואה. פעם אחת בערב פסח הכינה הרבה חבילות של מצות ושאר צרכי החג לחולים השוהים בליל הסדר בבתי הרפואה, וחילפה אחר שליחים להביא את החבילות אליהם, אבל לא מצאה אף אחד שיוכל לעשות זאת. פנתה הרבנית אל הבחורים שהיו בבית

הרה"ק מסאטמאר וביקשה מהם לעשות לה טובה זו, אבל כולם הגיבו שאין הם יכולים לעזור לה לפי שהם רוצים להשתתף עם הרבי באפיית מצות מצוה של ערב פסח. מיד נכנסה במרוצה אל בעלה הק' וטענתה בפיה שאין מי שיעזור לה, וכל הבחורים רוצים רק להשתתף עמו באפיית המצות. מיד הגיב הרה"ק מסאטמאר ברוגזה ואמר: 'אזוי איז מען מחנך אין אונזערע ישיבה?! אז מ'דארף א טובה טון, דארף מען גיין באקן מצות מיט'ן רבי'ן?! איך פארמאך שוין די ישיבה! אזא ישיבה דארף מען נישט האבן! איך דארף נישט אזא ישיבה! וכך סתננים בישיבותינו? כאשר צריכים לעשות טובה, צריכים ללכת לאפות מצות עם הרבי? אזי כבר סוגר את הישיבה! ישיבה כזאת אין אנו צריכים כלל!'. ולא נחה דעתו עד שגזר אומר: 'ס'זאל זיך נישט דערוואגן א בחור צו זיין ביי די ערב פסח מצות! (שלא יהי' שום בחור לחיות כעת אפיית המצות מצוה!)'. ושלח את כולם לחלק את החבילות בבתי הרפואה.

אחד מן הענינים הנשגבים אצל הרה"ק מסאטמאר היה העסק עם הכספים שהגיעו לידו, והיה מכניסם למקום מיוחד, ובו היו לו כמה וכמה צורות אשר היה נותן בהם את הכספים, והיה עושה עם השטרות שקיבל סימנים שונים לזיכרון, וכך היה אוסף את הכספים במשך השבוע. ואם אירע שמאן דהו נגע בכספים היה הרה"ק גוער בו בתקיפות, כי היו לו בהם ענינים רבים ונסתרים. ביום שישי ערב שב"ק היה סוגר את עצמו עם הכסף לכמה שעות, ואז היה 'מסדר' את הכספים בסדרים הנעלים מהשגתו, ואח"כ היה יוצא ומחלק את הכספים, מה הולך לצדקה, ומה עבור המוסדות, ומה מועד להוצאות הבית וכיוצא בזה.

והנה הרה"ק מסאטמאר היה תומך הרבה רבנים ואדמו"רים וכלי קודש, אחד מן הנתמכים על ידו היה ת"ח צנוע בנשי"ק וירא שמים מרבים. פעם אחת הגיעה הרבנית של אותו ת"ח בטענות אל הרה"ק מסאטמאר, כי סכום התמיכה שניתן לבעלה הוא מעט מדי, והוסיפה בטענתה כי יודעת היא כבירור על אחרים שקיבלו ממנו סכום גדול יותר. הגיב הרה"ק מסאטמאר ואמר לה: 'פון יענע געלט? יענע געלט האב איך אסאך! פאר אייער מאן געב איך אנדערע געלט' (מאותם הכספים? מהם יש לי הרבה! אבל לבעלך אני נותן כספים אחרים), כי כאמור היו לו ענינים נעלמים בסידור הכספים.

שטעלט אייביג איין יונגל פאר אלע אנדערע קינדער, געווענליך איז פעיווארדיים א ווארט וואס מען נוצט צו באשולדיגן דעם מלמד אז ער פירט זיך נישט אויף מיט יושר, ער בא'עולה'ט אלע אנדערע קינדער מיט דעם וואס ער האט זיך זיין מיוחס'ל. אבער אין דער קדושה איז פארהאן אזא מדה ביזש; ווי עס שטייט אין פסוק (במדבר ו, כז): "ישא ה' פניו אלקי". און כאטש מיר פארשטייען נישט וויאזוי דאס ארבעט, וויסן מיר אז דער רבנו של עולם איז אן 'קל אמת' און זיינע מדות זענען אמת, און מען דארף נישט קענען מסביר זיין דעם רבנו של עולם'ס מדות וויאזוי עס שטימט מיטן אמת, ווייל עס איז העלער פון אונזער הסבר און שכל. מען קען נישט מסביר זיין פארוואס א שומר הברית איז אזוי נושא חן ביים רבנו של עולם, אבער אזוי איז עס און דאס איז דער אמת.

ישראל אהב את יוסף - קדושה איז באליבט מער ווי אלע הייליגע מדות

דאס האט זיך אפגעשפילט ביי יעקב אבינו וואס ער האט געהאט א ספעציעלן תביעות צו יוסף - מער ווי אלע זיינע קינדער; ווי דער פסוק זאגט (בראשית לו, א): "וישאל אלהים את יוסף מקל כניו". וייל כאטש אלע זענען געווען גרויסע קדושים - איז אבער יוסף געווען מיוחד אין דעם ענין מער ווי אלע, און יעקב האט זיך אויסגעארבעט, ער האט זיך אויפגעפירט מיט געווען געטליכע מדות, ער האט זיך אויפגעפירט מיט זיינע מדות אויפן זעלבן אופן ווי דער רבנו של עולם איז זיך נוהג מיט די מדות העליונות. דעריבער, פונקט ווי דער רבנו של עולם האט ליב א 'שומר הברית', האט יעקב אויך ליב געהאט יוסף'ן - וועלכער איז געווען א שומר הברית - מער ווי אלע זיינע ברידער.

די טענה פון די שבטים: פארוואס איז א שומר הברית חשוב'ער?

ווען די ברידער האבן געזען אז יעקב אבינו איז נושא פנים פאר יוסף מער ווי אלע ברידער - האבן זיי נישט פארשטאנען: פארוואס איז יוסף מער פון אונז? ריכטיג טאקע אז יוסף מדה איז שמירת הברית, אבער פארוואס קומט אים צוליב דעם צו זיין מער ווי יעדן איינעם? יעדער האט זיך דאך זיין ספעציעלע מדה מיט וואס ער איז מער פון יעדן איינעם? יששכר איז גרויס אין תורה און יהודה איז גרויס אין תפלה; פארוואס איז יוסף מער ווי יעדן איינעם?

די טענה אויף די שבטים: פארוואס זענט עטץ נישט גענוג מחשיב דעם אויבערשטן'ס ליבלינג?

פאר די שבטי קה האט דאס געהייסן א שטיק פגם, ווייל זיי וואלטן געדארפט פארשטיין אז א שומר הברית איז עפעס אנדערש אינגאנצן! א שומר הברית האט א חן! פאר א שומר הברית עפענען זיך אויף אלע טויערן אין הימל! וויבאלד די שבטים האבן נישט ריכטיג מערין געווען דעם ענין פון יוסף מדה אז דאס איז מער פון אלע מדות, און ווי וויכטיג און ווי חשוב דאס איז - האט דאס געהייסן ווי א געוויסער פגם הברית פון זייער זייט, און דאס האט גורם געווען דעם גאנצן 'גלות מצרים'. יוסף האט געמוזט אראפגיין צום 'ערות הארץ' און ארבעטן זייער שווער מיט זיין מדה, עומד זיין בנסיגות און עפענען דעם שער פון קדושה פאר אלע שבטי קה, און דערנאך האט מען געדארפט האבן דעם 'דם מילה' ארויסצוגיין פון מצרים; ווי דער פסוק זאגט (זכריה ט, א): "עם את פדום ברייתך שלחתי אסירך מבור". דאס איז אלעס געקומען צוליב דעם וואס די שבטים האבן פארקויפט יוסף, דאס הייסט, זיי האבן נישט גענוג מערין געווען דעם חשיבות פון א שומר הברית, ווי ווייט ער איז באליבט ביים רבנו של עולם מער ווי אלע מדות און מדרגות.

לקבל הגליון מדי שבוע במייל, לטור מוקד המצה, ולתרומות: gilyondoeihu@gmail.com - Tel. 718.438.0032 #3

כל הזכויות שמורות למכון תולדות יהודה סטיטישין אין להעתיק שום חלק מגליון זה בלי רשות המערכת

מערכת השיעורים בארה"ב: 718.536.2347 בארה"ק: 072-3323310